Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

LAPE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

Koulu, oppilaitos ja vapaa-ajan kehittämisryhmä

27.3.2018 klo 13.00 – 16.00

Koilliskeskus, Kivi, Tampere

Pirkanmaan LAPE

TÄNÄÄN

1. Alkusanat ja kahvit

2. Vanhemmuuden tukeminen - koordinaattori Tia Kemppainen, MLL Hämeen piiri ry

- Millaisia keinoja on käytettävissä vanhemmuuden (ja parisuhteen) tuen erilaisiin tarpeisiin vastaamiseksi?
- Miten käytössä olevat keinot vahvistavat vanhemman oma toimijuutta?
- Miten käytössä olevat keinot vahvistavat perheen luontaisia tukiverkkoja (parisuhde, merkitykselliset ihmissuhteet) ja edistävät niiden kehittymistä?

Valkeakosken vanhemmuuden tuen pilotin esittely - Niina Pirinen, osastonhoitaja

3. Ohjauksellinen valma - valmaopettaja ja tiimivastaava Tuula Savikko, Tredu

4. Etsivä nuorisotyö peruskoulun peilinä? - Kati Kuikka, etsivän nuorisotyön seutukoordinaattori, Lempäälä

5. Itsearviointi - keskustelua ja jatkosuunnitelma

6. Muut asiat

MUISTIOT

Muistiot ja muut materiaalit

löytyvät

hankkeen nettisivuilta:

www.lapepirkanmaa.fi

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

LAPE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen Pirkanmaalla

2018

Koulu, oppilaitos ja vapaa-aika lapsen nuoren ja vanhemman tukena – työryhmä 27.3.2018 klo 13-16, Koilliskeskus (Kivi)

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palvelut

Kattavat, verkostoituneet ja helposti löydettävät vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palvelut Pirkanmaalla. Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palvelut tunnetaan niin lapsi- ja perhepalveluissa kuin aikuisten palveluissa työskentelevien ammattilaisten keskuudessa.

DREAM 2019

Tavoitteet	Toimenpiteet
Parantaa vanhemmuuden ja parisuhteen taitoja vahvistamalla palveluiden kattavuutta ja alueellista yhdenmukaisuutta yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.	• Selvitetään palveluiden **nykytila ja hyvät käytännöt.** • Selvitetään lasten, nuorten ja perheiden **palvelutarpeet**. • **Yhteensovitetaan** palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi ja osaksi perhekeskustoimintamallia (perustieto, sähköiset palvelut, matalan kynnyksen palvelut perhekeskuksissa ja koulussa, varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa, erityispalvelut, vertaistuki). • Luodaan toiminnalle **rakenne, pelisäännöt, resurssisuunnitelma ja verkostotyön kehikko/malli sekä rakennetaan toiminnalle koordinoinnin toimintamallit**. • Koulutetaan työtekijöitä ja mallinnetaan erityistason konsultointimahdollisuudet perustasolle.
Vahvistaa vanhemmuuden ja parisuhteen tukea osana alueelle muodostettavaa perhekeskustoimintamallia ja koulu lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena - mallia.	
Parantaa palveluiden tunnettuutta erityisesti sähköisten palveluiden osalta.	
Kehittää palvelujen integraatiota ja palvelujen sisältöjä tavalla, joka huomioi molempien vanhempien ja huoltajien tarpeet moninaisissa perheissä.	
Ottaa käyttöön toimintakäytäntöjä, jotka edistävät sekä asiakkaiden että työntekijöiden osallisuutta ja vuorovaikutteista kohtaamista sekä moniammatillista yhteistyötä.	

- Lapsen kehityksen ja kasvun ydin on lapsen ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa, kiintymyssuhteessa.
- Yksilön kyky myönteiseen vuorovaikutukseen muiden ihmisten kanssa kehittyy varhain. Kehityksen taustalla ovat varhaiset kokemukset huolenpidosta, vastavuoroisuudesta ja kehittyvän mielen emotionaalisesta peilautumisesta toisen (yleensä vanhemman) mielessä.
- Lapsen mieli kehittyy aikuisen mentalisaatiokyvyn varassa.
- Vanhempien ja lapsen väliset vuorovaikutussuhteet määrittävät lapsen tunteiden säätelyn sekä stressinsäätelyjärjestelmien kehittymistä.
- Puolet elämänaikaisista mielenterveyden häiriöistä alkaa jo lapsuudessa, ennen 14 vuoden ikää.

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen perusta:

kohtaa, uskalla kysyä, kuuntele kiireettä, syyllistämättä, taustoista riippumatta.

- Pirkanmaan vanhemmuuden ja parisuhteen tuen työryhmä -

”…lapsen tulisi persoonallisuutensa täysipainoisen ja sopusointuisen kehityksen vuoksi kasvaa perheessä onnellisuuden, rakkauden ja ymmärtämyksen ilmapiirissä.”

- YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus, otettu käyttöön Suomessa vuonna 1991 -

Kuva: pixabay.com

Yhdyspinnat ja integraatio perhekeskus-toimintamallin osakoko-naisuuksiin

Kuva: pixabay.com

Tarpeet näkyviksi

Hyvät käytännöt kokoon ja jakoon

Kuva: pixabay.com

Valoa katvealueille

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen sekä eropalveluiden hyvien käytäntöjen Lape-tori 14.11.2017 Koskikeskus, Tampere

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuki - sisällöt piloteissa

Työryhmien työskentely viedään (mahdollisuuksien mukaan) ko. kunnan LAPE-ryhmän asialistalle.
PÄIVITTÄMÄTTÄ!

	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö(t)	Pilottialueen määrittämät täsmällisemmät sisällöt	Aikataulu
TRE: Hervanta-Vuores	Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen toteutumisen varmistaminen ja näkyväksi tekeminen osana kokonais-pilotteja; 7 kysymystä.	1) Nimetään yhteyshenkilö/työryhmä. 2) Sovitaan tapaamisaika. 3) käydään läpi ”7 kysymystä” 4) Täsmennetään pilottikohtaiset tavoitteet 5) Muut mahdolliset esille tulevat teemat pilottikohtaisesti			Pilottisuunnitelmassa teksti jo?
Nokia			Johanna Rauma	• Ehdi Ensin –malli • ”Parisuhteen tukea koulujen kautta” • Kortit	13.2. 20.2. 19.3. ja 28.3.
Lempäälä			Leena Järvinen ja Katri Auvinen	• Vanhemmuuden tuen toteutuminen jo kootuissa palvelukuvauksissa → yksittäisen kohteen valinta kesken. • Parisuhdeiltojen mallintaminen. • Kortit	30.1.2018 7.3. klo 8:30-11 3.5 klo 13:30-15:30
Kangasala			Päivi Segerroos Opiskelija Sisko Järvinen	• Perheesi parhaaksi –toimintamallin systemaattinen kehittäminen. • Vanhempainiltakäytännöt paremmiksi. • Korit	8.1.2018 30.1.2018 LAPE-ryhmä 1.3. V&P -työryhmä
Valkeakoski			Niina Pirinen	• Yksittäisen kohteen valinta kesken. • Kortit	13.2.
Orivesi			Katariina Ronkonen	• Tarpeiden tunnistaminen → yksittäisen kohteen valinta kesken. • Varhaiskasvattajien kohtaamisosaamisen vahvistaminen • KOrtit	12-2017 (kohtaamispaikka) 1.2.2018 (kohtaamispaikka) 12.3.
Sastamala			Pirita Rantanen	• Yksittäisen kohteen valinta kesken; keskustelu tarpeista ja toiveista käynnissä • Matalan kynnyksen ennaltavahvistavat palvelut (mm. avoin päiväkotitoiminta)? • Korit	13.2. 14.3. kunnan LAPE-ryhmä 26.3. klo 12:30 (Tia)

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuki osana pilotteja

(sulkeissa se, mihin hankkeen tavoitteeseen/toimenpiteeseen osa-alue erityisesti liittyy)

1. Yhteinen ymmärrys vanhemmuuden ja parisuhteen tuen tärkeydestä osana lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluita. (nykytila ja hyvät käytännöt)
2. Yhteinen ymmärrys siitä mitä tarkoitamme vanhemmuuden ja parisuhteen tuella osana perhekeskustoimintamallia. (nykytila ja hyvät käytännöt)
3. Ymmärrys siitä, mitä minun tulee työntekijänä ottaa huomioon vanhemmuuden ja parisuhteen tukemisen osalta. (palvelutarpeiden tunteminen, hyvät käytännöt, perustason työntekijöiden koulutustarpeet/koulutus)
4. Jaettu käsitys siitä, mikä on työnjako näiden palveluiden osalta eli tieto siitä kuka hoitaa ja huolehtii kun omat keinot eivät riitä (esim. palveluohjaus, agentti- ja avainhenkilömallit, Pyydä apua -nappi). (rakenne, pelisäännöt, resurssit, verkostotyö, linkitys sivistyspalveluihin sekä erityisen tason palveluihin/aikuissosiaalityöhön)
5. Selkeä käsitys siitä, miten työntekijät, vanhemmat, lapset ja nuoret on osallistettu. (osallistaminen)
6. Selkeät kirjaukset (tavoitteet, toimenpiteet) Perhekeskustoimintamallin kuvauksissa, Lasten ja perheiden palvelutuotannon käsikirjassa (sote), kuntastrategiassa, hyvinvointikertomuksessa ja muissa toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa. (rakenne, pelisäännöt, koordinoinnin toimintamallit)
7. Käsitys siitä, miten vanhemmuuden ja parisuhteen tuen arviointia ja seurantaa toteutetaan (mm. oikeat ja toimintaa kuvaavat indikaattorit). (rakenne, pelisäännöt, koordinoinnin toimintamallit)

Palvelut ja toimintamallit – näky Pirkanmaalta

Keskeiset vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palvelut kuvattuna ja jaettuna osana perhekeskustoimintamallia, ikäkausittain

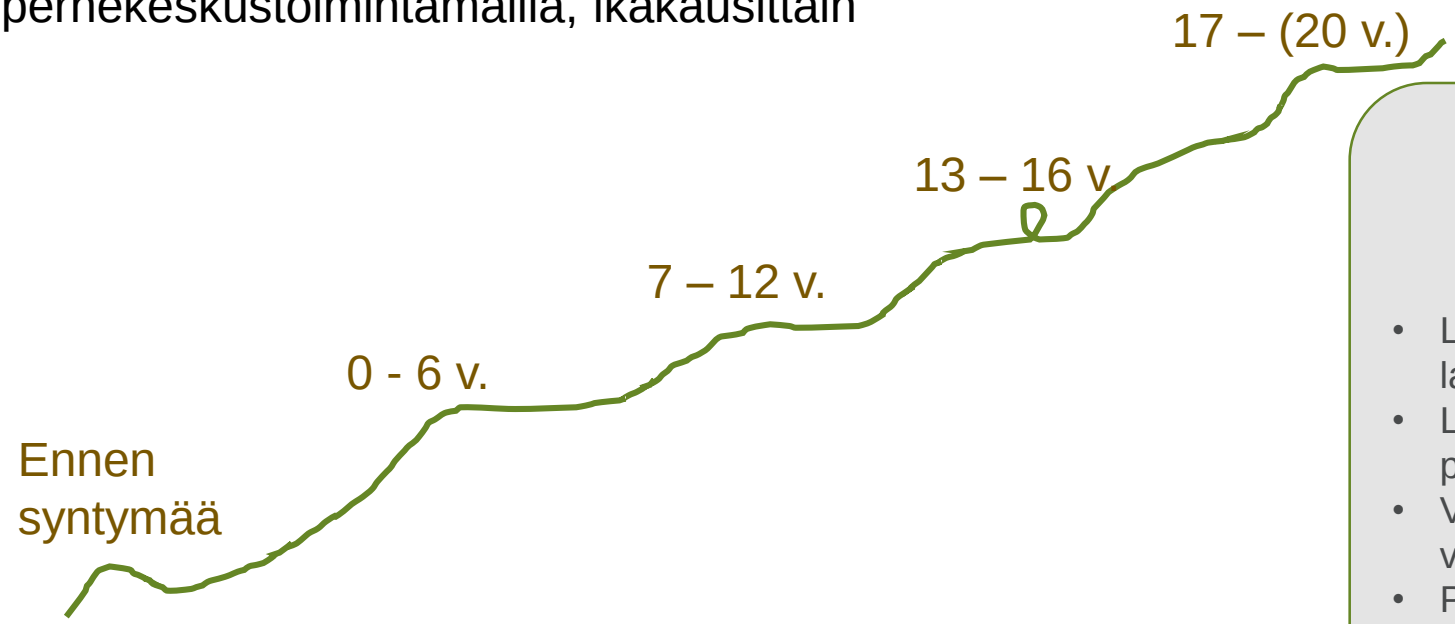

Lapen periaatteet

- Lapsen oikeudet ja lapsen etu
- Lapsi- ja perhelähtöisyys
- Voimavarojen vahvistaminen
- Perheiden monimuotoisuus

- **Monikulttuurisuus**
- **Tiedottaminen palveluista ja toiminnoista**
- **Digitaalisuus**

Millaista vanhemmuuden tukea kouluikäisten vanhemmille?

Millaisia vanhemmuuden tuen tarpeita olette havainneet kouluikäisten lasten ja/tai nuorten perheissä?

1. Matalan kynnyksen tuen näkökulmasta?

2. Erityisen ja vaativan tuen näkökulmasta?

→ Pelkkiä tarpeita, ei ratkaisuja!

Millaista vanhemmuuden tukea kouluikäisten vanhemmille?

Keskustelu 27.3.2018

Millaisia vanhemmuuden tuen tarpeita olette havainneet kouluikäisten lasten ja/tai nuorten perheissä?

1. Matalan kynnyksen tuen näkökulmasta?

Yksinäinen äiti/isä, muualta muuttaneet > verkosto puuttuu, tuettu yhteisöllisyys, rajojen asettaminen, miten sä jaksat –kysymys vanhemmalle, avoimen keskusteluilmapiirin luominen kotona, perheen sisäiset vuorovaikutustaidot, vanhempien yhteinen kasvatuslinja, yhteisön yhtenäiset kasvatuslinjat, vanhempien rohkaiseminen kohtaamaan lapsen kiukkua, tietoa esim. murrosiästä/ ikävaiheeseen liittyvästä normaalista kehityksestä, tunnetaidot, mikä on ”normaalia”, ”et ole asiassasi yksin”, 21 tapaa pilata suhde teiniin… Opettajan tukeminen olemaan yhteydessä vanhempiin, rohkeus kertoa haasteista koulussa kodin suuntaan. Positiiviset viestit koululta. Elintavat. Monikulttuurisuuden näkökulma.

2. Erityisen ja vaativan tuen näkökulmasta?

Nuorisopsykiatrian palvelut lähemmäs kouluja, nuorisopsykiatrian konsultaatio kuntoon.

- *Millaisia keinoja on käytettävissä tuen erilaisiin tarpeisiin vastaamiseksi?*
- *Miten käytössä olevat keinot vahvistavat vanhemman omaa toimijuutta?*
- *Miten käytössä olevat keinot vahvistavat perheen luontaisia tukiverkkoja (parisuhde, merkitykselliset ihmissuhteet) ja edistävät niiden kehittymistä?*

Menetelmä, toimintatapa ym.	Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen näkyminen	Mikä toimii?	Mitä kehittäisit?

Esitystapa viitteellinen.

Millaista vanhemmuuden tukea kouluikäisten vanhemmille?

Miten vanhemmuutta tuetaan ja/tai voidaan tukea

a) Perusopetuksessa?

b) Toisella asteella?

c) Vapaa-ajalla?

Kuvatkaa

a) vähintään 1 koti-koulu -viestinnän hyvä käytäntö SEKÄ

b) 1-2 muuta hyvää käytäntöä ja perustelkaa miksi tämä mielestänne toimii?

Miten tuessa toteutuu verkostoyhteistyö?

Millaista vanhemmuuden tukea kouluikäisten vanhemmille?

Keskustelu 27.3.2018

Miten vanhemmuutta tuetaan ja/tai voidaan tukea perusopetuksessa, toisella asteella, vapaa-ajalla?
Miten tuessa toteutuu verkostoyhteistyö?
→ ”raja-aitojen (mm. roolit) hämärtäminen”

Perusopetus	Toinen aste	Vapaa-aika
Viestinnän keinot - Positiiviset Vilma/Helmi-viestit, ahkera-merkkien laskeminen vahvistaa tuntuvasti nuorten positiivista käyttäytymistä. - Viestintä: Ilman muttaa, jossittelua tai kolmea pistettä. → Se mitä vahvistaa vahvistuu.	Viestinnän keinot - some! Näkyvyyttä ja avoimuutta!	Viestinnän keinot
- Sosiaaliset vanhempainillat (Pirkkala) - Isien ja poikien höntsyvuorot (Lempäälä)		- Isät-pojat pizzaillat (srk) - Rullassa paljon kulttuuritoimintaa ja harrasteryhmiä

OSAAMIS- ja KOULUTUSTARPEET – teemat 2018, täsmentyy pilotoinnin kautta

1) **Yhteinen puhe vanhemmuuden ja parisuhteen tuesta**
2) **Yhteisen/yhteisten toimintamallien valitseminen ja sopimukset; hyvät käytännöt nykyistä paremmin jakoon**
3) Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen minimikriteerit kaikissa palveluissa
4) **Osallistaminen, kohtaaminen** ja kuuleminen
   - Kohtaaminen - osa isompaa maakunnallista kehittämistyötä (TAMK:n koulutussuunnitelma)
   - Osallisuus - vanhemmuus osana TAMK:n tulevaa koulutusta (koulutyöryhmän pilotti)
5) Toimintakulttuurin muutos ja johtamistarpeet vanhemmuuden ja parisuhteen tuen varmistamiseksi
6) Digiaika ja vanhemmuus
7) Mistä tiedämme, että vanhemmuus on vahvistunut ja parisuhteet voivat hyvin; seuranta ja arviointi
8) Palveluohjaus

→ *Luo luottamusta, suojele lasta* –koulutus

(tulossa maalis-huhtikuulla tästä perehdytystä esimiehille, nyt materiaali vielä kehittämisvaiheessa)

https://verkkokoulut.thl.fi/web/suojele-lasta/koulutukset

→ *Lapset puheeksi*

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palvelut

- **yhteinen kuva ja ymmärrys sisällöstä kun työ on tehty 06/2018 (taulukko viitteellinen)**

Missä julkaistaan mitäkin: loppuraportti 16.11., tuotannon käsikirja lokakuun loppuun mennessä?

> Mallinnustyöryhmä kokoaa tätä? Ryhmän kokoonpanoa mietitään.

Tavoite	Tarpeet	Palvelun/ toiminnon vähimmäis-kriteerit (ja niistä johdetut osaamisvaateet)	Haasteet	Ratkaisut

Toiveena tässä kohtaa…

Vanhemmuuden ~~(ja parisuhteen)~~ tuki perhekeskustoimintamalleissa - käsikirja

Vanhemmuusasiahenkilöt(t) perhekeskuksiin

Vuosittaiset seminaarit työntekijöille (ensimmäinen syksyllä 2018) ja muu koulutus

Kiitos!

Tia Kemppainen
tia.kemppainen@mll.fi

stm.fi/lape
#lapemuutos
#kärkihanke

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ | Opetus- ja kulttuuri-ministeriö | TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Valkeakosken pilotin esittely - Vanhempainkahvila

Osastonhoitaja - Niina Pirinen

VANHEMPAINKAHVILA

Paikka vanhemmille ajatusten vaihtoon, kuunteeluun ja vertaistukeen

VALKEAKOSKI

Pilotti: Vanhemmuuden tukeminen

- Vanhempainkahvilassa on tavoitteena käydä keskustelua vanhempien kanssa lasten nuorten elämänvaiheeseen ja arkeen liittyvistä asioista
- Tapaamisten teemat on valittu vanhemmilta esiin nousseiden toiveiden ja tarpeiden perusteella

Yhteistyötahot

Terveystoimi Niina Pirinen

Sosiaali- ja perhetyö Joni Kumlander

Koulutoimi Satu Sirén

Sääksmäen seurakunta Ulla-Mari Hutko

Nuorisotoimi Anne Kurikka

Koulutus- ja hyvinvointikeskus Marika Hoviniemi + pop-up kirjasto

MLL Petra Kotro sekä Ann-Mari Loppi

Kevään 2018 kahvilaillat tiistaisin klo 18-20

23.1. ”Riittävän hyvä vanhemmuus”

Nuorisokeskus Pultti

aiheesta alustavat Nuorisotoimi ja Perhetyö

MUKANA HALLITUKSEN KÄRKIHANKKEESSA

20.2.” DigiTalkia”

Nuorisokeskus Pultti

20.3. ”Erityisen kohtaaminen”

Tyryn koulu

24.4.”Murrosikä täynnä rajoja?”

Valkeakoski - opisto

- Kohderyhmä kouluikäisten lasten vanhemmat
- Markkinointi tapahtunut koulujen Wilman, Facebook sekä kaupungin nettisivujen kautta
- Osallistujia ollut 11-15/ kerta. Tavoitettu kolmella kerralla noin 50 vanhempaa

- Kahvilassa on tarjottu vanhemmille kahvia ja pientä syötävää. Kahvilan järjestäjinä ovat olleet vanhempainyhdistykset
- Kahdessa illassa mukana ollut Pop-up kirjasto; aiheeseen liittyvää kirjallisuutta
- Illan kesto on ollut 2,5 tuntia
- Kunkin tapaamisen jälkeen vanhemmilta on kerätty palautetta

Palautteet

- Kaiken kaikkiaan mahtava ja kattava ilta!

- Monta hyvää oivallusta; tosi kiva ilta, hyvää keskustelua ja mahtavaa että tällainen järjestetään

- Ihana huomata että samojen teemojen äärellä on myös muita

- Oli mukava kuulla erilaisten perheiden selviytymiskeinoja arjessa

- Sain mukaan paljon hyviä eväitä ja ajatuksia

- Pelaaminen ei välttämättä olekaan pahasta☺

- Sain lisää ymmärrystä

- Oli tosi hyvä, yllätti positiivisesti odotukset. Sain monta hyvää oivallusta! Kiitos☺

- Oli tosi avointa keskustelua. Hienoa!

Ohjauksellinen valma

valma -opettaja ja tiimivastaava
Tuula Savikko, Tredu

OHJAUKSELLINEN VALMA

Tuula Savikko 27.3.2018

Taustaksi

Nuorista 18-30 - vuotiaista peräti 30 % ei ole koskaan ollut töissä.

Noin 10 000 nuorta jää vuosittain ilman peruskoulun jälkeistä koulutusta, joka on n. 15 % koko ikäluokasta. (Nuorista Suomesta 2016)

Lisäksi moni nuori jättää ammatillisen koulutuksen kesken ja saattaa päätyä opiskelu- ja työelämän ulkopuolelle. Lähes 8 % keskeytti ammatillisen toisen asteen koulutuksen lukuvuonna 2014-2015 (Tilastokeskus 2017)

Vuoden 2017 Nuorisobarometrin mukaan…

15–19-vuotiaista	4 %
20–24-vuotiaista	17 %
25–29-vuotiaista	28 %

nuorista on joskus keskeyttänyt tutkintoon johtavan koulutuksen jossakin elämänsä vaiheessa

Lähde: Nuorisobarometri 2017

https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infografiikka_NETTI.pdf

Väärä alavalinta on merkittävin syy koulutuksen keskeyttämiseen

• Valitsin väärän alan	56%
• En viihtynyt koulussa	33 %
• Koulun ulkopuoliset asiat mietityttivät liikaa	30 %
• Halusin mennä heti töihin	20 %
• Terveydelliset syyt	20 %
• Olin jäänyt jälkeen opinnoissani	18 %
• En saanut tukea opintoihini	14 %
• Koulumatka oli liian pitkä	7 %

https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infografiikka_NETTI.pdf

Ammatillinen koulutus

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Se kumosi vanhat lait ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998).

Reformi ja osaamisperusteisuus

http://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+uusi+ammatillinen+koulutus.pdf/7390dfe9-4ef0-4fd2-aaed-5e5db3a784ca/OKM+uusi+ammatillinen+koulutus.pdf.pdf

http://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf/6952c82f-92af-4c9d-853b-7e1ed1b3ed7b/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf.pdf

Ammatillinen perustutkinto

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammattitaidon saavuttaminen ja alalle työllistymisen edellyttämät tiedot ja taidot

Perustutkinnon rakenne

- Opinnot ovat laajuudeltaan 180 osaamispistettä (osp) ja koostuvat seuraavasti:

I Ammatilliset tutkinnon osat, 145 osp

II Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp (pakollisia 26 osp ja valinnaiset 9 osp)

- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 6 osp
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen 9 osp

Osaamisperusteisuus on jotakin sellaista, jossa yhtäältä kohtaavat opiskelijakeskeisyys ja osaamistavoitteisuus ja toisaalta

työelämälähtöisyys ja henkilökohtaistaminen.

Elinikäisellä ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla kaikenikäiset pystyvät missä tahansa elämänvaiheessa

- *tunnistamaan kykynsä, osaamisensa ja kiinnostuksensa,*
- *tekemään mielekkäitä koulutukseen ja ammattiin liittyviä päätöksiä ja*
- *hallitsemaan yksilöllistä kehityskaartaan koulutus, työ - ja muussa ympäristöissä, joissa valmiuksia opitaan ja käytetään.*

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, VALMA

Koulutus yhdisti

- Ammattistartti, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus sekä kotitalousopetus
- Opetuksen perusteet 1.8.2015, uudistetut perusteet 1.1.2018
- Valman aikana tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa valmiuksia ammatilliseen koulutukseen hakeutumiseen ja sen suorittamiseen sekä vahvistaa opiskelijan opiskelu- ja jatko-opintovalmiuksia.
- Koulutus perustuu alkukartoituksen jälkeen henkilökohtaisiin tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Tämän jälkeen suunnitellaan opiskelijalle opintojen laajuus ja kesto (enintään yksi lukuvuosi).
- Koulutuksen kaikki osat ovat valinnaisia ja sen laajuus on 60 osp.

Ammattia etsimässä? Valmennusta hakemassa? Omaa tulevaisuutta suunnittelemassa?

- **Koulutuksen kohderyhmänä on ensisijaisesti:**
  * perusopetuksen päättäneet ja muut ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat
  * työttömät työnhakijat
  *vanhentuneen tai puutteellisen ammattitaidon omaavat
  *erityistä tukea tarvitsevat
  *maahanmuuttajataustaiset koulutuksen ulkopuolella olevat olevat henkilöt, jotka eivät ole löytäneet itselleen sopivaa koulutuspaikkaa.

- *Hakijalla on **halu** ammatilliseen peruskoulutukseen, edellisistä opinnoista kauan ja/tai*
- *opiskeluvalmiuksissa on haasteita*
- *riittävä suomen kielen taito sekä sellaiset opiskeluvalmiudet, että hän todennäköisesti VALMA-koulutuksen avulla pystyy hakeutumaan ammatillisiin opintoihin ja suoriutumaan niistä.*

VALMA:n toteuttamisen lähtökohtana

- **Lähtökohtana opiskelijan tarpeet**
- HOKS
- opiskelijan vahvuudet
- yksilölliset tavoitteet
- valinnaisuus
- joustavat siirtymät
- osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

- **Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman ja koulutuksen perusteet**
- Joustavien opintopolkujen mahdollistaminen (siirtymät)
- yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen (valinnaisuus)
- toiminnallinen ja työvaltainen opetus
- tiivis yhteys työelämään
- yhteistyö (perusopetus, tutkintoalat, työpajat jne.)

Koulutuksen rakenne

- Ammatilliseen koulutukseen orientoituminen ja työelämän perusvalmiuksien hankkiminen 0-10 osp
- Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen 0-30 osp
- Osallisuuden ja käytännön taitojen vahvistaminen 0-20 osp
- Työpaikalla järjestettävään koulutukseen valmentautuminen 0-20 osp

- Ammatillisen tutkinnon osat tai osa-alueet 0-5 osp

- Muut valinnaiset koulutuksen osat 0-5 osp

Missä Valma-ryhmiä Tredussa?

- Koulutusta järjestetään Tampereen seudun ammattiopistossa tarpeen mukaan, lv 2017-18 mm. Ajokinkujan, Koivistontien, Santalahden, Sammonkadun, Lempäälän ja Nokian toimipisteissä (opiskelijoita pyritään sijoittamaan toiveiden mukaisesti Tampereen tai ympäristökuntien toimipisteisiin)
- Tällä hetkellä on 16 Valma-ryhmää, n. 250 op
- Tällä hetkellä ryhmäkoko on n. 18 op ja pienryhmämuotoisesti toteutettavassa Valmassa n. 12 op

- Kevään 2018 Hakuaika: 22.5. – 24.7.2018
- + Jatkuva haku

Valman arki ja haasteet

- Valma-ryhmät heterogeenisia ryhmiä mm. ikä, ”tulotausta”, opiskelu- ja elämanhallintavalmiudet
- Kokemukset ja taustat
- Monipulmaisuus: **psyykkiset** (mielenterveys/diagnoosit/ilman dignoosia), oppimiseen ja keskittymiseen liittyvät pulmat, **fyysiset** ja **sosiaaliset** pulmat (yksilöön ja/sekä itsenäistymiseen, perheeseen, asumiseen liittyvät tilanteet ja kokemukset)
- => Näkyvät monenlaisesti

itseluottamus-motivaatio - ongelmat, tavoitteettomuus, epävarmuus, passiivisuus

Ohjauksellinen Valma-pedagogiikka - vastaus arjen haasteisiin…?

Ohjauksellinen Valma-pedagogiikka voisi olla jotakin tätä…

- Opiskelijoiden sosiaalisen ja psyykkisen pääoman vahvistamiseen tähtäävää työtä, sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamista yhteistyöverkostoissa tai psykologisen omistajuuden vahvistamista, joilla luodaan pohjaa opetustyölle ja joilla tuetaan opiskelijan ammatillisen koulutusalan löytämistä ja elämänhallinnan vahvistumista.
- Ohjauksellinen Valma-pedagogiikka nostaa opetus- ja ohjaustyön keskiöön minä-uskomusten, oppimispotentiaalin, vastuullisuuden, luottamuksen, päätöksentekotaitojen, ura-ja koulutusvalintataitojen sekä opiskelutaitojen vahvistamisen.
- Näiden vahvistaminen toteutuu osaamisperusteisesti toteutetussa koulutuksessa kunnioittavassa, arvostavassa, osallistavassa, rakentavassa ja dialogisessa kohtaamisessa, jossa opettaja on pedagogisessa ohjaussuhteessa ohjattavaan.

Mitä tarkoittaa käytännössä?

- Yksilöllisten tarpeiden/resurssien huomioiminen oikea-aikaisesti - ***arvostavalla kohtaamisella***
- Ryhmä toimivaksi → vertaistuki
- Toimimaan saattaminen, Vastuuttaminen ja Luottamus
- ➔ Osallisuutta ja Vertaisuutta, Tukea ja Kannustusta, Aktivointia ja Ohjausta
- ➔ VALMA = toiminnallista ja kokonaisvaltaista

Opiskelijoilta pikapalaute:

- Yksilöllisyys, *uusi alku (hektistä peruskoulussa), autetaan itsenäistymisessä, opetellaan käymään koulua, vastuunotto, saa tukea ja myös vertaistukea, arkirytmi tulee lähdettyä, rento ilmapiiri, saa mallin hyvästä luokasta – mahtuu porukkaan*

Ja kun…?

Vaikeina hetkinä keskity vahvuuksiisi

- Jos työ ei suju, älä yritä mitään ihmeellistä.
- Huonoinpaankin tilanteeseen voi luoda mielen tekemällä mahdollisimman hyvin ne asiat joihin voi itse vaikuttaa.
- Omiin vahvuuksiin keskittymällä voit saada suurimmalla todennäköisyydellä onnistumisia, jotka kohottavat itseluottamustasi ja antavat mahdollisuuden uusiin onnistumisiin.
- Ole aktiivinen ja hae myös pieniä onnistumisia, niistä rakentuvat suuret onnistumiset.

Henrik Dettmann 2017

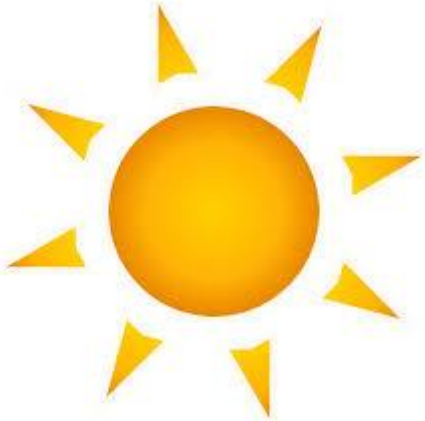

Kiitos ja aurinkoista kevättä!

LINKKEJÄ LISÄTIEDON LÄHTEILLE…

VALMA:n Perusteet 1.1.2018 OPH
https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/4599601

Osaaminen esiin - Ammatillisen koulutuksen reformi ja osaamisperusteisuus
http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/A/23-Osaaminen-esiin.pdf

Lisätietoa mm.: Hakeutuminen, Henkilökohtaistaminen, Oppisopimus- ja koulutussopimukset:
http://www.oph.fi/download/189707_infopaketti_reformista_ohjaajille.pdf

Lisätietoa reformista ja osaamisperusteisuudesta:
http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/A/23-Osaaminen-esiin.pdf

Tausta- ja lisätietoa osaamisperusteisuudesta:
http://www.oamk.fi/amok/emateriaalit/files/5514/7936/3756/Osaamisenopettaja-Amok_2016.pdf

Nuorisobarometri 2017 Opin polut ja pientareet
https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infografiikka_NETTI.pdf

Etsivä nuorisotyö peruskoulun peilinä

27.3.2018

© TemplatesWise.com

Koulukiusaaminen ja yksinäisyys

- valtaosalla etsivän nuorisotyön nuorista on kokemuksia koulukiusaamisesta ja/tai yksinäisyydestä
  - näyttäytyy työskentelyn aikana psykososiaalisina ongelmina ja oireiluna
  - sosiaalisten tilanteiden pelko, näköalattomuus, masennus, ahdistuneisuus, itsetuhoisuus → holtittomuus, päihteet, itsensä satuttaminen, välinpitämättömyys
- kiusattu/kiusaaja – suojamekanismi, rooli jää päälle
- hankala oppilas, perseilijä → mitä oikeasti taustalla?
- uhriutuminen
- tunnetaitojen merkitys, omanarvon tunto!

Nepsy-piirteet ja oppimisvaikeudet

- näkyvät vaikeutena pärjätä toisen asteen opinnoissa
- vaikeudet sosiaalisissa suhteissa
- itsenäistyminen haastavaa
- vahvuudet/tuen tarpeet → usein käsitys itsestä tyhmänä ja erilaisena, ulkopuolisuuden kokemus
- tunne- ja vuorovaikutustaidot puutteelliset
- minä-kuvan jäsentyminen ja ***realistisen*** minä-kuvan tukeminen
- diagnoosi ei tee autuaaksi, mutta usein välttämätön tukitoimien saamiseksi

Erityisoppilaitokset vaihtoehtona

- Tällä hetkellä etsivään nuorisotyöhön tippuu paljon nuoria ammattioppilaitoksista
  - ei ole rahkeita suoritua normaalista ammattikoulusta edes vahvasti tuettuna
  - usein ongelmana yto-aineet
  - mutta taustalla myös täysin vääriä alavalintoja ja
  - ei vielä aitoja valmiuksia itseohjautuvaan opiskeluun

  → peruskoulussa hyvä miettiä erityisoppilaitoksia vaihtoehdoksi jo hyvissä ajoin

  → tarvittavien dokumenttien hankkiminen

  → tunnetyöskentely *(**ttu mä mikään vammanen ole*) ja nuoren oma ymmärrys tuen tarpeesta

Nivelvaiheen tuki

- yksilöllinen tuki lapselle/nuorelle koko peruskoulun ajan
  - mukana työskentelyssä koulunuorisotyö, perhetyö, kuntouttavat luokat, mikä muu yhteistyö mahdollista?
- kuulluksi tuleminen → oppilaan omat toiveet vanhempien toiveiden rinnalla
- tuki ei ole nuoren puolesta tekemistä vaan rinnalla kulkemista ja vahvuuksien löytämistä
- luokalle jääminen: ei uhka vaan mahdollisuus?
- 10-luokkia ei kaikilla paikkakunnilla, numeroiden korotus valmalla?
- etsivän nuorisotyön esittely 9. luokan keväällä

Nuorten mietteitä

Lempäälän kunnan kesätyöhaastattelujen ryhmätehtävän kysymykset:

a) Mitkä ovat mielestäsi yleisimpiä huolenaiheita ja murheita, jotka aiheuttavat paineita nuorten elämään?

b) Miten mielestäsi nuoria voisi entistä paremmin tukea mieltä askarruttavissa asioissa esim. kaverit, perhe, koulu, kunta?

- Ongelmat sosiaalisissa suhteissa (perhe, kaverit, lähipiiri), pelko ulkopuolelle jäämisestä
- Ulkonäköpaineet, itsetunto, itsetuntemus, epävarmuus tulevaisuudesta
- koulupaineet: vanhempien odotukset, kokeista suoriutuminen ja jatko-opinnot → enemmän kokemustietoa työelämästä jo peruskoulussa, esim. vierailijoiksi eri alojen ammattilaisia, miten mennyt oma polku ammattiin, mikä ollut haastavaa ja miten siitä selvitty
- Peruskouluun tarjolle enemmän yksilöllistä kohtaamista →opojen ja kuraattorien kanssa henkilökohtaisia tapaamisia enemmän ja säännöllisesti
- Sosiaalisen median ja sähköisten palveluiden hyödyntäminen → kynnyksen madaltaminen yhteydenottoon, mahdollisuus anonyymiyteen

Haja-ajatuksia

- Kokonaisuuden hahmottaminen, tulevaisuus myös muilla tasoilla kuin kouluarvosanojen kautta
- Peruskoulu kasvattajana? Kasvu itsenäisyyteen ja omien vahvuuksien löytämiseen akateemisen osaaminen rinnalla
- Yhteisöllisyyden tukeminen
- Rimpelä: ”pärjäämiskyky” eli henkilökohtaisten ominaisuuksien suhde sosiaaliseen ja fyysiseen ympäristöön
- Rimpelän slaidit 35 + 36

KIITOS!

Itsearviointi - keskustelua ja jatkosuunnitelma Johtamiskorkeakoulun (TAY) kyselyn pohjalta

Susanna Raivio

Miten hyvin seuraavat asiat ovat toteutuneet LAPE-hankkeessa tähän asti?

N=7

Arvioi väittämät sen mukaan, miten hyvin ne kohdallasi pitävät paikkansa: ei pidä ollenkaan paikkaansa, pitää harvoin paikkansa, pitää paikkansa jossain määrin, pitää melko paljon paikkansa, pitää täysin paikkansa.

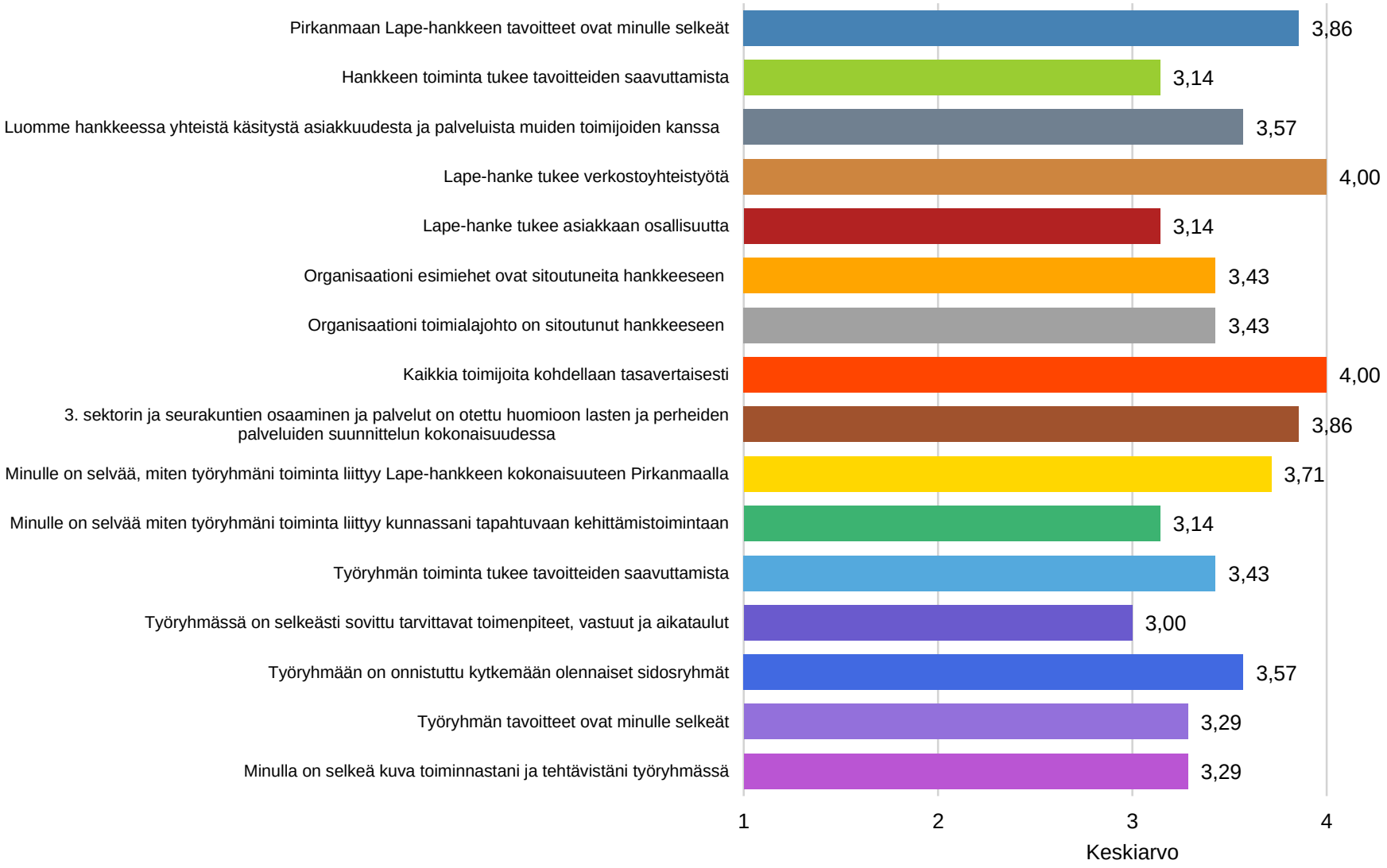
Pirkanmaan Lape-hankkeen tavoitteet ovat minulle selkeät
3,86
Hankkeen toiminta tukee tavoitteiden saavuttamista
3,14
Luomme hankkeessa yhteistä käsitystä asiakkuudesta ja palveluista muiden toimijoiden kanssa
3,57
Lape-hanke tukee verkostoyhteistyötä
4,00
Lape-hanke tukee asiakkaan osallisuutta
3,14
Organisaationi esimiehet ovat sitoutuneita hankkeeseen
3,43
Organisaationi toimialajohto on sitoutunut hankkeeseen
3,43
Kaikkia toimijoita kohdellaan tasavertaisesti
4,00
3. sektorin ja seurakuntien osaaminen ja palvelut on otettu huomioon lasten ja perheiden palveluiden suunnittelun kokonaisuudessa
3,86
Minulle on selvää, miten työryhmäni toiminta liittyy Lape-hankkeen kokonaisuuteen Pirkanmaalla
3,71
Minulle on selvää miten työryhmäni toiminta liittyy kunnassani tapahtuvaan kehittämistoimintaan
3,14
Työryhmän toiminta tukee tavoitteiden saavuttamista
3,43
Työryhmässä on selkeästi sovittu tarvittavat toimenpiteet, vastuut ja aikataulut
3,00
Työryhmään on onnistuttu kytkemään olennaiset sidosryhmät
3,57
Työryhmän tavoitteet ovat minulle selkeät
3,29
Minulla on selkeä kuva toiminnastani ja tehtävistäni työryhmässä
3,29
1
2
3
4
Keskiarvo

Avoimet vastaukset

Työryhmältä oli tullut vastauksia 7 henkilöltä.

Missä onnistuttu?

- Lape hahmottuu, lähdetty palasista, nyt kokonaiskuva selkiytymässä.
- On saatu aikaan hyvä henki ja ilmapiiri kehittämisryhmässä ja peruslinjat ovat selvillä.
- Yhteinen tahtotila parantaa ja kehittää asioita. Yhteistyö toimijoiden välillä on sujuvaa ja hedelmällistä.
- Jokainen on halutessaan saanut äänensä kuuluville ja se on tuonut hyvää keskustelua ryhmässämme.

.

Missä parantamisen varaa?

- Nuorisopalveluiden osuus heikohkoa
- Ehkä sellainen punainen lanka ja työskentelyn systemaattinen eteneminen voisi olla jämäkämpää.
- Paljon lasketaan sen varaan, että ihmiset kykenevät päivätyön ohella toteuttamaan isoja asioita. Tämä on selkeä haaste, sillä työryhmän jäsenillä ei ole resursseja panostaa kehittämiseen ja toteuttamiseen välttämättä tarpeeksi

Yhteenveto ja jatkosuunnitelma + kotitehtävä

1. Missä on onnistuttu?

2. Missä olisi parantamisen varaa?

3. Mitkä ovat ryhmän määrittämät kolme tärkeintä seuraavaa toimenpidettä?

Kotitehtävä 30.4.2018 klo 9.00 – 12.00 tapaamiseen

Miettikää erityisesti kohtaa 3!

Kevään aikataulut

Kehittämisryhmät

30.4. klo 9.00 – 12.00 Tipotien luentosali

Sairaalakoulun kanssa tehtävä yhteistyö – Riitta Launis, itsearviointi –lomake (johtamiskorkeakoulu)

25.5. klo 9.00 – 12.00 Koilliskeskus, Kivi

THL:n oppilashuollon valtakunnallisen työryhmän kuulumiset

- Hannele Järvi, suunnittelija, Tampere ja Ari Suhonen, kuraattori, Pirkkala

- Koilliskeskus, Kirjasto, Kivi, Linnainmaan Prisma-kauppakeskus Liikekatu 3, 33580 Tampere. Ilmainen Prisman parkkialue käytössä.
- Tipotien luentosali, Tipotien sosiaali- ja terveysasema

Tipotie 4, 33230 Tampere

Tilaisuus on täysi, mutta tilaisuus striimataan

Tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja yritysten työntekijät sosiaali- ja terveyspalveluista, varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista jne.

Linkki striimaukseen: http://videonet.fi/web/tampere/20180410/

Valtakunnalliset LAPE-päivät

- 23.-24.4.2018 Helsinki
- Teemana lapset ja nuoret sivistyskunnassa, sotesi-yhdyspinnat
- Ohjelma tarkentuu lähiaikoina
- Lisätietoja: https://thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/-/event/3492985

SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN KOULUTUKSIA

Skype - koulutukset: Skype tehostaa sisäistä viestintää ja mahdollistaa nykypäivän välineet etätyöskentelyssä ja virtuaalikokousten järjestämisessä. Pe **4.5. klo 12.30 -15** ja **pe 7.9.klo 12.30 -15.** Paikka ei ole vielä tiedossa, ilmoitetaan myöhemmin.

→ Linkki ilmoittautumiseen: https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15507/lomake.html

Sähköiset palvelut osana lasten ja perheiden palveluita: Kuulemme erilaisista chat-palveluista, snapchatin käytöstä ja iPanasta eli sähköisestä äitiyskortista. Tiistaina **8.5. klo 9-12.** Tipotien sosiaali- ja terveysaseman luentosalissa (Tipotie 4, Tampere, 5. krs).

→ Linkki ilmoittautumiseen: https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15509/lomake.html

Sähköinen ajanvaraus: Kuulemme käyttökokemuksia sähköisestä ajanvarauksesta lastenneuvolassa, kouluterveydenhuollossa ja lastenvalvojalla. Lisäksi kuulemme sähköisen lastensuojeluilmoituksen käytöstä. Perjantaina **25.5. klo 12.30 -15.30** Tipotien sosiaali- ja terveysaseman luentosalissa (Tipotie 4, Tampere, 5. krs).

→ Linkki ilmoittautumiseen: https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15508/lomake.html

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Lapset puheeksi, verkostot suojaksi

Lapset puheeksi -työn avausseminaari

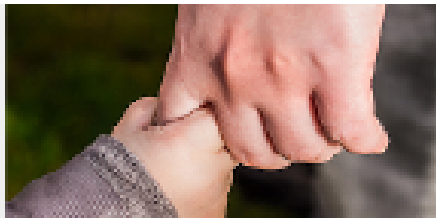

Ohjelma

Klo	
12.00	Tervetuloa
12.10-13.40	Mika Niemelä: Lapset puheeksi -menetelmän käyttö
13.40-14.00	Pirkanmaan LAPE-hankkeen puheenvuoro
14.00-15.00	Kokemuksia Lapset puheeksi -menetelmän käytöstä
	arjen työssä.

Aika:	Keskiviikkona 13.6.2018 klo 12-15
Paikka:	Tipotien sosiaali- ja terveysasema, auditorio
Kohderyhmä:	Lasten ja aikuisten sosiaali- ja terveydenhuollossa työskentelevät, kuntien perus-palveluissa, järjestöissä ja seurakunnissa lapsiperheiden kanssa työskentelevät.
Tavoite:	Tietoisuuden lisääminen lasten tukemisen velvollisuuksista ja mahdollisuuksista aikuisten ja lasten palveluissa sekä verkostomaisesta yhteistyöstä.
Ilmoittautuminen:	https://urly.fi/UT2
Yhteyshenkilöt ja lisätiedot:	LAPE-muutosagentti Titta Pelttari Lisätietoja titta.pelttari@pirkanmaa.fi
Yhteistyötahot:	Maakunnan LAPE-ryhmä Pirkanmaan LAPE-hanke Pippuri

mieli Suomen Mielenterveysseura

Toimiva Lapsi & Perhe

KASVUN TUKI Vaikuttavan varhaisen tuen tietolähde

YHTEISTYÖKUTSU vaativan erityisen tuen alueelliseen kehittämiseen

Hyvä vastaanottaja

Vaativan erityisen tuen kehittäminen osana yhtenäiseperusopetuksen kehittämistä käynnistyi kansallisella Kick off-tilaisuudella Helsingissä, jolloin alan keskeiset toimijat aloittivat vaativan erityisen tuen ohjaus-ja palveluverkostojen eli VIP-verkostojen muodostamisen.

Verkosto muodostuu sote-uudistusta mukaillen viidestä yhteistyöalueesta, joissa käytännön toiminta tapahtuu. Kehittämistoiminnan tavoitteena on yhdistää ja syventää varhaiskasvatuksen, esi-, perus- ja lisäopetuksen vaativan erityisen tuen osaamisen alueellisia voimavaroja. Tavoitteena on vastata nykyistä joustavammin ja monipuolisemmin vaativan erityisen tuen oppilaiden ja heidän opettajiensa tarpeisiin lasten ja nuorten omissa toimintaympäristöissä, kuten lähikouluissa. Ennaltaehkäisevä työote painottuu toiminnassa, jonka vakiinnuttaminen on pitkän tähtäyksen tavoite.

- .

Kutsumme teitä mukaan kehittämistyöhön ja toivomme, että valitsette organisaatiostanne/yksiköstänne max. kaksi edustajaa, jotka voivat sitoutua pitkäkestoiseen alueelliseen kehittämistyöhön omalla yhteistyöalueellanne. Työskentely sisältää alustavien suunnitelmien mukaan mm. vähintään viisi alueellisia tapaamista (1xkevät2018, 2xsyksy2018, 2xkevät2019). Jatkotoimenpiteistä päätetään alueellisen toiminnan edetessä. Toiminta jatkuu ainakin vuoden 2020 loppuun saakka.

VIP-ohjaus- ja palveluverkostojen alueellisiin verkostotapaamisiin osallistuminen on maksutonta. Palkkiota, matka- tai sijaiskuluja ei makseta.

Alueelliset aloitustapahtumat toteutetaan:

OYKS-alueen tapahtuma Oulussa 20.4.

TAYKS-alue Tampereella 25.4.

HYKS-alue Helsingissä 2.5.

TYKS-alue Turussa 3.5.

KYS-alue Kuopiossa 4.5

Alueellisiin ryhmiin otetaan mukaan 100 osallistujaa / ryhmä. Mikäli ilmoittautumisia tulee enemmän kuin sata, mukaan kutsutaan toimijatahoja monipuolisesti alueen eri osista.

Ilmoittautuminen linkin kautta: https://www.lyyti.fi/questions/4f61843df0

Pyydämme ilmoittautumisia OYKS-alueen ryhmään viimeistään 29.3. ja muille alueille viimeistään 5.4.

Linkki loppuraporttiin:

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80629/OKM_34_2017.pdf

KEHITTÄMISTOIMINNAN TAUSTA:

Vaativaa erityistä tukea oppimisen ja koulunkäynnin tueksi tarvitsee Suomessa arvioilta noin 10 000 lasta ja nuorta. Vaativa erityinen tuki viittaa nimensä mukaisesti oppilaille tarjottavan tuen vaativuuteen. Oppilailla voi olla vakavaa psyykkistä oireilua, autisminkirjoa, kehitysvamma-diagnoosi tai vaikea- ja monivammaisuutta. Tuki on usein pitkäkestoista, intensiivistä ja moniammatillisesti toteutettua. Nämä oppilaat opiskelevat perusopetuksen koulujen opetusryhmissä, erityisryhmissä, kunnallisissa ja yksityisissä erityiskouluissa, sairaalaopetuksessa, Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kouluissa, Elmeri-kouluissa tai valtion koulukotien kouluissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän (2015-2017) loppuraportissa nostettiin esille huoli vaativan erityisen tuen oppilaiden oikeudesta koulunkäyntiin. Oppilaille tarjottavaa tukea ei aina järjestetä normiston edellyttämällä tavalla. Kunnissa ja kouluissa on tällä hetkellä tilanteita, joissa oppilas esimerkiksi ollessaan useita viikkoja tutkimus- tai kuntoutusjaksoilla ei saa opetusta lainkaan. Joskus hänet on syystä tai toisesta arvioitu koulunkäyntikyvyttömäksi ja jätetty sen jälkeen useiksi päiviksi tai jopa viikoiksi ilman opetusta. Lisäksi tiedossa on kotinsa ulkopuolelle sijoitettujen lasten koulunkäynnin ja siihen liittyvän tiedonkulun pulmia.

Jokaisella oppilaalla on kuitenkin oikeus saada perusopetusta jokaisena koulupäivänään, aina kun se oppilaan terveydentila huomioon ottaen on mahdollista. Tämä oikeus ei tällä hetkellä toteudu. Kehittämistoiminnan toteuttamisesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä Opetushallituksenja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. Monialainen ohjausryhmä seuraa ja arvioi toiminnan etenemistä.

Yhteistyöterveisin,

Jussi Pihkala, opetus- ja kulttuuriministeriö, puh. 0295330256, jussi.pihkala@minedu.fi

Pirjo Koivula, Opetushallitus, puh. 0295331191, pirjo.koivula@oph.fi

Terhi Ojala, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, puh. 0295294711, terhi.ojala@valteri.fi

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

LAPE

YHTEYSTIEDOT
Koulu, oppilaitos ja vapaa-ajan kehittämisryhmä

SUSANNA RAIVIO
susanna.raivio@ylojarvi.fi
Puh. 040 660 2180

www.pirkanmaanlape.fi

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ | Opetus- ja kulttuuri-ministeriö | TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS